

Î N C H E I E R E

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Muhina Svetlana,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Muhina Svetlana
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral cauzat prin
această încălcare

împotriva deciziei din 04 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 02 iulie 2019, Muhina Svetlana a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la
judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral cauzat prin
această încălcare.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat faptul că, la 23 mai 2019, în
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a fost înregistrată cauza penală nr. XXXXX
pe marginea plângerii depuse de Muhina Svetlana și Bukarski Vladimir în baza
art. 313 CPP. Până în prezent cauza penală nu a fost examinată. Iar, prin încheierea
din 14 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana cererea înaintată de
Muhina Svetlana privind accelerarea examinării cauzei penale a fost respinsă.

Astfel, reclamanta a susținut că durata examinării cauzei penale nr. XXXXX
este incompatibilă cu cerința „termenului de examinare a plângerii”, prevăzută la
art. 313 alin. (4) din Codul de procedură penală, care stipulează că plângerea se
examinează de către judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, cu participarea
procurorului și cu citarea persoanei care a depus plângerea, precum și a
persoanelor ale căror drepturi și libertăți pot fi afectate prin admiterea plângerii.

A considerat că, în speță, termenul de examinare a cauzei penale nr. XXXXX
nu este unul rezonabil, demonstrând un caracter excesiv, deoarece cauza
menționată până în prezent nu a fost examinată, fapt ce denotă că autoritățile
competente nu reacționează adecvat întru respectarea termenului rezonabil la
examinarea cauzei penale, dând dovadă de comportament inadecvat și cu rea-
credință.

Prin urmare, a afirmat reclamanta că i-a fost cauzat un anumit nivel de stres
și frustrare datorită duratei excesive de examinare a cauzei penale nr. XXXXX,

prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu moral, pe care îl estimează la suma de 100 000 lei.

A solicitat Muhina Svetlana constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale nr. XXXXX și încasarea de la bugetul de stat a sumei de 100 000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat.

În drept, acțiunea este întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2019 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2020 s-a respins apelul declarat de Muhina Svetlana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 septembrie 2019.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că în corespundere cu art. 2 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21.04.2011 (în continuare - Legea 87/21.04.2011), orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Potrivit art. 1 alin. (1) și (2) din Legea 87/21.04.2011, scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

La caz, instanța de apel a menționat că, în cauza în care se pretinde încălcarea, reclamanta nu deținea statut de bănuit, învinuit sau inculpat. Corespunzător, aceasta nu poate pretinde încălcarea termenului rezonabil de judecare a plângerii împotriva acțiunilor și actelor organului de urmărire penală. Pornind de la aceste raționamente, instanța de fond corect a hotărât respingerea acțiunii. Or, în circumstanțele descrise în speță nu sunt întrunite temeiurile și condițiile angajării răspunderii patrimoniale a statului pentru încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei.

La 06 martie 2020, Muhina Svetlana a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului, mai mult ca atât instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 04 martie 2020, astfel cererea de recurs declarată la 06 martie 2020 de către Muhina Svetlana este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 25 mai 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d.76), iar potrivit avizelor de recepție recursul a fost recepționat de către Ministerul Justiție la 03 iunie 2020 (f.d.78).

Până la data examinării recursului, referință asupra recursului intimatului nu au depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de

procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Muhina Svetlana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Muhina Svetlana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru